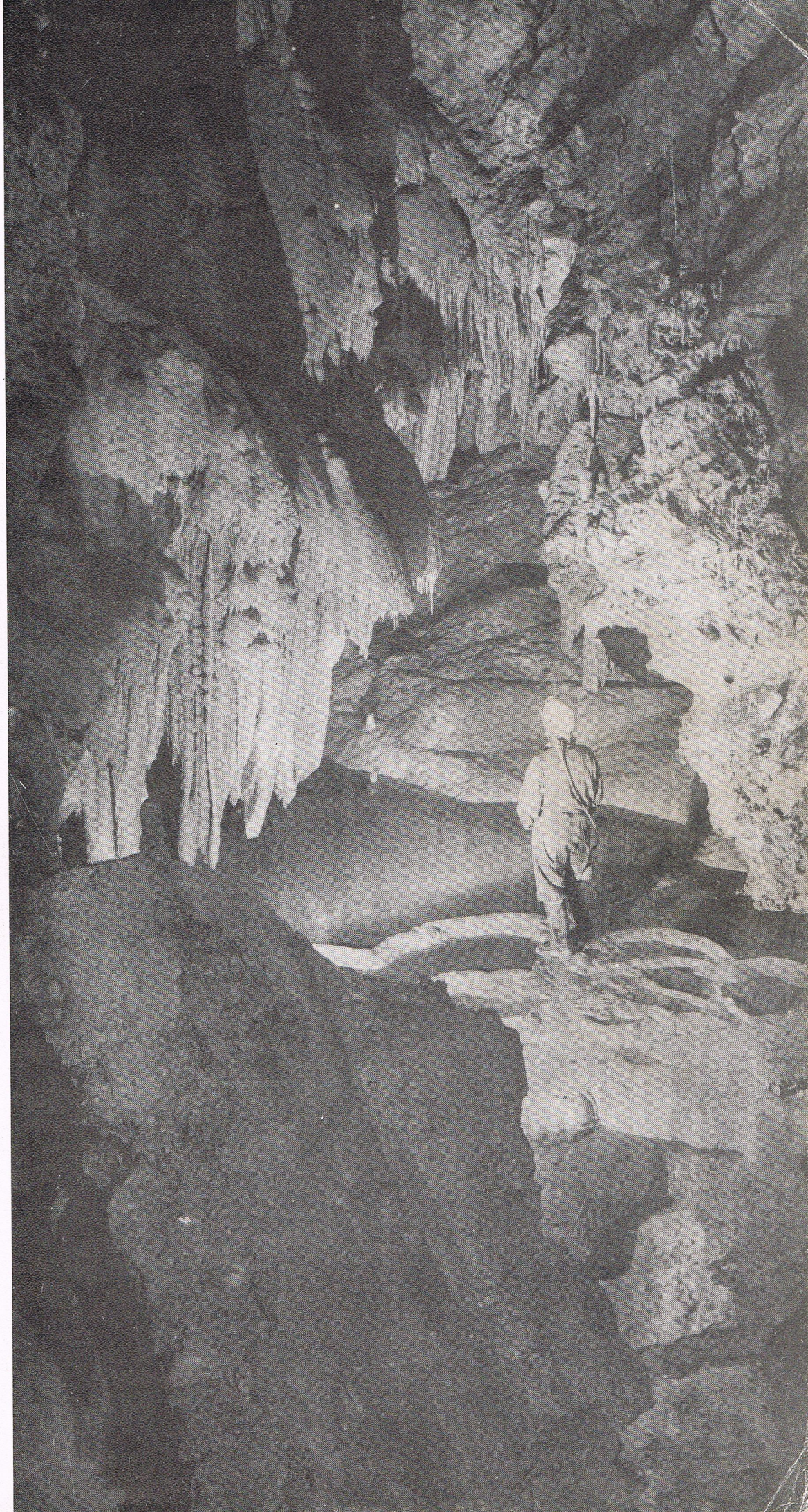

ESPELEOSIE

*

21

GENER 78

L'AVENC DEL PLA DE LIFRAGO
=====

PER: LL. IBÁÑEZ

RESUMEN.- Descripción y topografía de una sima (Av. del plà de Lifrago) situada en el término municipal de Càlig, comarca del Baix Maestrat. Explorado por primera vez en febrero de 1975 por espeleólogos de Benicarló. Se trata de una cavidad excavada en calizas cretácicas y originada por la corrosión de las aguas colectadas por una dolina al actuar sobre varias familias de diaclasas. En varios pozos alcanza la profundidad de 81 metros.

L'Avenc del plà de Lifrago, malgrat que era conegut per alguns pastors de Càlig, no fou explorat per primera vegada fins el febrer del 1.975, per membres dels C.M.P., G.E.B i G. M. Amunt, tots ells de Benicarló ; posteriorment, el febrer del 1.976, fou visitat per l'autor d'aquesta nota junt amb membres del Club Muntanyenc Penyagolosa de Benicarló, que vàren realitzar la topografia i estudi que oferim a continuació.

El Plà de Lifrago està localitzat al contrafort NE. de la Serra de Valldancha oriental. Aquest massís està format per una sèrie d'alineacions muntanyoses, paral·leles al litoral mediterrà, sobresortint com a cims culminants: Encanes (715 m) Flarets (639 m.) i Revoltons (635 m.).

Està modelada en terrenys de domini calcàri pertanyents al juràsic i cretaci, formant un ampli anticlinori fracturat per falles de direcció NE-SW., que es poden considerar com una extensió, dins del país Valencià, de les catalànides (Llopis, 1.943).

L'avenc es troba en materials de l'Hauterivienc-Barremienc, la sèrie des de la base al sostre es la següent: (Canerot, 1973)

- Calcàries i margocalcàries amb restes d'algues
- Micrites i biomicrites amb fragments de lamel.libranquis
- Marques i margocalcàries amb piritacions i abundant macrofauna (50 m.)
- Intercalació calcària i calcària-dolomítica amb micro fàcies de micrites i biomicrites (15 m.)
- Tram margòs i margo calcàries amb abundant macrofauna (40 m.)
- Alternança de calcàries beige i margo-calcàries lumaqueliques (200-300 m.).

Es en aquest tram on es troba l'avenc.

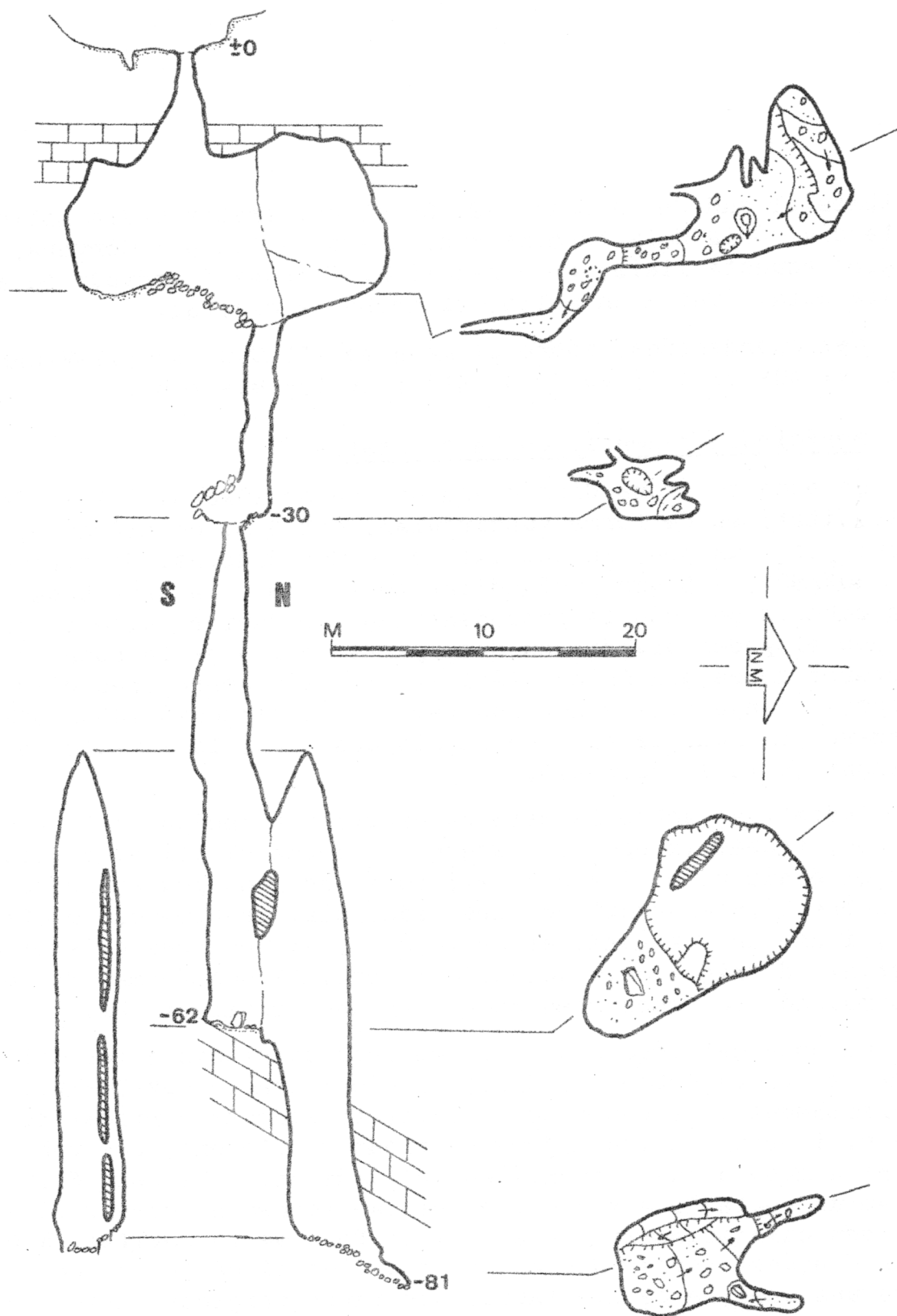
- La resta de la sèrie està formada per un paquet sense grans diferències litològiques, poguent-se distingir tres conjunts de microfàcies.

Les formes axocàrstiques están representades pobrement per un rascler de fissures assentat sobre tres direccions de diaclasacio dominants : (100/90), (020/70 E), i (060/80 SE).

Tanmateix es troben unes formes molt incipients d'acanaladures localitzades a les crestes i mes nombroses, perforacions cilindroides. Pel general, els afloraments d'aquestes formes són molt localitzades, doncs en gran part es troben cobertes.

En tot el Plà de Lifrigo varem trobar únicament una dolina, precisament la que dona accés a l'avenc.

SITUACIO= Al arribar a Càlig per la carretera de Benicarló, creuarem el poble fins arribar a un pou junt a la carretera, a la dreta; aquí, prenem un carrer que surt cap a l'esquerra, fins que es converteix en camí, passant pel costat d'una bassa. Aquest es el camí de Pou Bonet, que seguirem fins el citat pou i tres cents metres més endavant el camí gira bruscament a l'esquerra, aquí prenem un altre camí que surt de la mateixa revolta, es segueix durant uns 3 Qm. vorejant en alguns punts un barranc.

AVENC DEL PLA DE LIFRAGO

CALIG (EL BAIX MAESTRAT)

TOP: LL. IBAÑEZ - JM. BATISTE 15-2-76

Arribats al sud de la cota 172, Curolles, trobarem els mollons de la divisòria dels termens municipals de Càlig i Cervera; seguint aquesta linia, en direcció N. i abans d'arribar en aquesta cota, junt a un molló, es troba la cavitat.

Les coordenades, sobre el mapa de l'I.G.C. nº 571-Vinaroz sont: $x = 40^{\circ} 26'43''$; $y = 4^{\circ} 00'41''$; $z = 135$ m.s.n.m..

Morfologia i genesi de la cavitat.-

La boca es troba dins d'una dolina de 10×8 m. i 2 m. de profunditat; es de forma subcircular, d'1,5 m. de diàmetre; donant pas a un pou, instal·lat sobre una diàclasi de direcció $030^{\circ}/90^{\circ}$, amb una profunditat de 13,5 m., la seva base està coberta per còdols procedents de l'exterior. Aquest primer pou el podem dividir en dues parts: a l'W de la boca, estructurat sobre una única diàclasi i a l'E sobre tres d'igual direcció, conjugant-se amb una família de direcció $100^{\circ}/80^{\circ}$ E. donant-se per aquesta raó una secció mes gran; la morfologia dominant es la de corrosió.

Instal·lat sobre la mateixa diàclasi principal del primer pou, trobem la boca del segon, de forma elíptica, oscil·lant el diàmetre de 2 a 0,80 m.; dona pas a un pou estructurat sobre l'intersecció de dues diàclasis, de direcció $030^{\circ}/70^{\circ}$ NW., i amb una profunditat de 12,2 m.; al seu fons existeixen materials d'origen quimioclàstic i localitzades formes de reconstrucció, representades només per unes estalactites.

La boca del tercer pou, de mesures semblants a les del segon, es troba sobre una diàclasi d'orientació $60^{\circ}/70^{\circ}$ NW., contràriament a la resta de la cavitat; aquesta vertical té 46,9 m. i presenta les majors seccions de l'avenc, que van pujant a mesura que s'avença en profunditat. A la cota 61,7 trobem un replà de 4×3 m., en el que tornem a veure còdols d'origen quimioclàstic, igual com al fons de la cavitat. L'origen d'aquest tercer pou es degut a l'acció de les aigües sobre una família de diàclasis, que varen originar varies cavitats paral·leles en verticalitat, fins que l'evolució posterior les va anar reagrupant, quedant actualment alguns envans.

En línies generals, podem afirmar que la cavitat s'ha originat per la corrosió de les aigües recollides per la dolina, i aprofitant unes diàclasis preferents de direcció mitja 030°/90° ha actuat sobre d'elles en varis punts. Es notable la quasi nul·litat del procés clàstic i litogènic que apareixen esporàdicament a mesura que es va guanyant en profunditat.

Bibliografía.-

- Canerot, J. (1974).- "Recherches géologiques aux confins des chaînes Iberique et Catalane".
Rev. Españ. de Micropaleontología.
E.N. Adaro.
- Canerot, J. (1973).- "Mapa geológico nacional I.M.A.G.N.A., 1/50.000. Hoja 571-Vinaroz" Inst. Geol. y Min. Esp.